

Notitie

Concept

Contactpersoon D. (Daan) Dekker

Datum 1 februari 2016

Kenmerk N001-1235968XDD-kmi-V01

Quickscan flora en fauna aanpassen bestemmingsplan sportaccommodatie Bavoortseweg 27 Leusden

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Synarchis Adviesgroep heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de aanleg van een sportaccommodatie aan de Bavoortseweg 27 te Leusden.

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient aannemelijk gemaakt te worden dat het voornemen uitvoerbaar is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurwetgeving is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk gemaakt te worden of er (mogelijk) sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden, of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te voorkomen, mitigeren of compenseren, en of hiervoor een ontheffing- of vergunningsplicht geldt.

In deze notitie wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Welke natuurwetgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

De beoogde planlocatie is gelegen in Leusden in de provincie Utrecht. De afstand tot het meest nabije Natura 2000-gebied bedraagt meer dan 10 kilometer. Gezien de aard en het lokale karakter van de beoogde ingreep worden effecten op Natura 2000-gebieden met zekerheid uitgesloten. De afstand tot het meest nabij gelegen deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) bedraagt enkele meters. Dit gebied bevindt zich ten westen van het plangebied. De Groene Contour¹ ligt eveneens op enkele meters van het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden vinden niet plaats in gebieden van beide typen en ook zullen gebieden van beide typen in de gebruiksfase van het voornemen geen wezenlijke effecten (zoals doorsnijding, versnippering of areaalverlies) ondervinden.

¹ Deze grond maakt geen deel uit van het NNN. Binnen de Groene Contour liggen gebieden die van belang worden geacht voor het functioneren van het NNN, maar niet onder het NNN zelf vallen, omdat er geen financiering met overheidsmiddelen mogelijk is. Binnen deze gebieden kan op vrijwillige basis NNN gerealiseerd worden.

Deze toetsing richt zich daarom alleen op het beschermingsregime voortkomend uit de Flora- en faunawet (soortbescherming). Een uitgebreide beschrijving van de relevante natuurwetgeving is opgenomen op de website van Tauw (www.tauw.nl/natuurwetgeving/flora-en-faunawetgeving).

1.2 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde gebieden en/ of beschermde soorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Een oriënterend veldbezoek op 25 januari 2016
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data
- Natuurkaart van Tauw

Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Vervolgens is tijdens het oriënterende veldbezoek gecontroleerd in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden. Getoetst is uiteindelijk of het beoogde voornemen een effect kan hebben op deze verwachte aanwezige beschermde soort(en).

1.3 Situatie en beoogde ontwikkeling

Figuur 1.1 geeft de ligging van het plangebied weer.

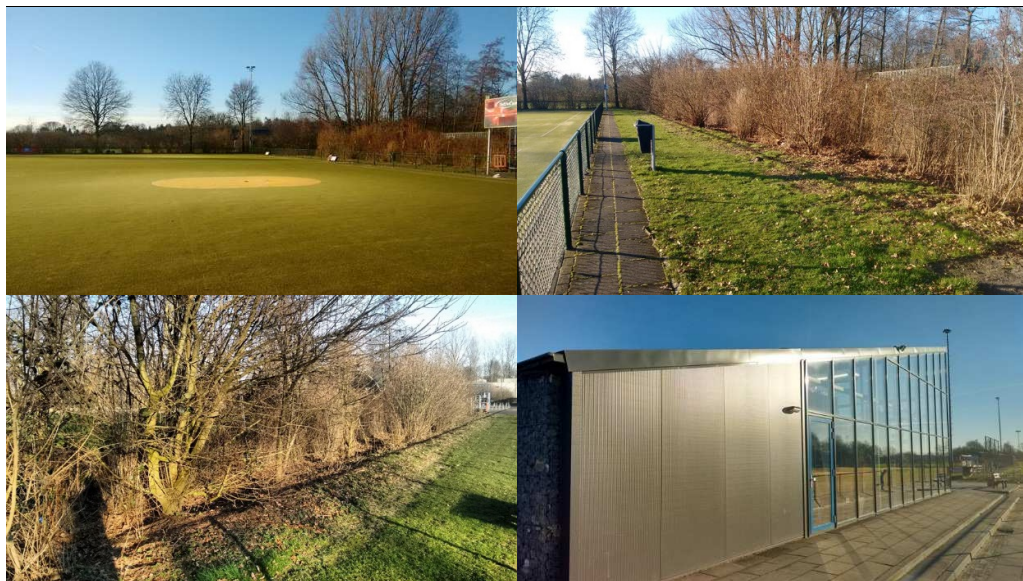
Figuur 1.1 Plangebied in de huidige situatie (globaal begrensd).

Concept

Kenmerk N001-1235968XDD-kmi-V01

Het plangebied is gelegen op sportvelden van korfbalclub 'Antilopen' aan de Bavoortseweg 27 te Leusden. Een impressie van het plangebied is weergegeven in figuur 1.2.

Het plangebied bestaat uit een drietal korfbalvelden met kunstgras. Rond deze velden ligt een strook intensief onderhouden gras. Rond de velden staat een groenstrook van struiken, elzen en braam. Aan de oostzijde van het plangebied staat een gebouw van het sportcomplex. Dit gebouw heeft een gevel van deels glas en deels metalen platen (zie rechtsonder figuur 1.2).

Figuur 1.2 Impressie van de huidige situatie.

Beoogde ontwikkeling

Het project bestaat uit het realiseren van een sportaccommodatie bestaande uit een sporthal, turnhal en bijbehorende nevenruimten. De nieuwbouw zal aansluiten op de bestaande bouw. De huidige bebouwing blijft staan. De planning is dat de realisatie zal starten in het derde/ vierde kwartaal van 2016. Een schematisch overzicht van het geplande project is weergegeven in figuur 1.3. Door de beoogde werkzaamheden kunnen enkele bomen en struiken aan de rand van het plangebied worden verwijderd. Ook worden de huidige kunstgrasvelden worden geresidueerd. Op het moment van schrijven is nog niet bekend welk groen precies wordt aangetast. Gezien het plan (zie figuur 1.3) wordt er vanuit gegaan dat er enkel in het noorden van de het plangebied de groenstrook wordt aangetast.

Figuur 1.3 Beoogde toekomstige situatie.

2 Toetsing

2.1 Hoe beschermt de Flora- en faunawet soorten?

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet (hierna Ffw). De wet maakt onderscheid in vier categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd. Rode Lijstsoorten zonder beschermde status zijn evenmin opgenomen, omdat deze soorten niet allemaal bij wet beschermd zijn.
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud wanneer wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode
- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten bestaande uit de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten
- De vierde categorie betreft de soortgroep vogels. Via de Ffw zijn alle broedende vogels en hun broedplaatsen, en de functionele omgeving van de broedplaatsen, beschermd. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving zelfs

jaarrond beschermd. Bij de jaarrond beschermde vogelsoorten wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd, terwijl de nesten van categorie 5-soorten dat in principe alleen tijdens de broedperiode zijn. Bij de laatste categorie geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

In de Ffw is tevens een zorgplicht opgenomen die inhoudt dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor planten en dieren, zoveel als mogelijk achterwege dienen te worden gelaten. Eventueel dienen ook maatregelen te worden genomen om dergelijke gevolgen te beperken. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. Zie hiervoor ook: www.tauw.nl/natuurwetgeving/flora-en-faunawetgeving/zorgplicht.

2.2 Effectbeoordeling beschermde soorten

Flora

Bij het oriënterende veldbezoek is een indruk verkregen van de aanwezige standplaatsen en is gekeken naar de aanwezige soorten (vaat)planten. In de omgeving zijn verschillende beschermde planten te verwachten. Het plangebied is echter dermate intensief onderhouden dat er geen geschikt habitat aanwezig is voor beschermde flora.

Gezien het bovenstaande is beschermde flora in het plangebied uitgesloten.

Zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens en aanwezig habitat worden slechts zwerfende exemplaren van de das en steenmarter verwacht binnen het plangebied. Het plangebied is geen geschikt habitat voor beide soorten. De aanwezigheid van deze soorten wordt daarom uitgesloten. Ook overige beschermde zoogdieren worden niet verwacht.

Gezien het bovenstaande zijn beschermde zoogdieren niet in het plangebied te verwachten.

Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Vleermuizen zijn afhankelijk van drie functies binnen hun leefgebied: verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten. Tijdens het veldbezoek zijn in de bomen in en rond het plangebied bieden geen geschikte holtes of spleten als verblijfplaats. Het aangrenzende gebouw biedt geen geschikte mogelijkheden voor een verblijfplaats. De randen van het plangebied bieden foerageermogelijkheden voor de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Voor de overige vleermuizen is het plangebied minder geschikt. De aanwezige foerageermogelijkheden binnen het plangebied zijn niet uniek vergeleken met de directe omgeving.

Hierdoor is het ecologisch gezien niet te onderbouwen dat het plangebied onderdeel is van significant foerageergebied. Bovendien wordt in de beoogde situatie geen groen verwijderd. Verlies van essentieel foerageergebied wordt daarom uitgesloten. De groenstroken kunnen eventueel iets worden uitgedund, maar worden zeker niet verwijderd. Effecten op vliegroutes wordt daarom uitgesloten.

Gezien het bovenstaande worden effecten op vleermuizen uitgesloten

Vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Vogelsoorten met een beschermde verblijfplaats (categorie 1 tot en met 4) zijn in de nabije omgeving van het plangebied niet aangetroffen. In de stedelijke omgeving komen de huismussen en gierzwaluwen (beide categorie 2) voor, echter biedt het aangrenzend gebouw geen geschikte broedplaatsen. De bomen in de directe omgeving van het plangebied zijn ongeschikt voor andere jaarrond beschermde vogelsoorten. Van de vogelsoorten met een verblijfplaats uit de categorie 5 zijn slechts enkele algemene vogels te verwachten: ekster, koolmees, zwarte kraai en pimpelmees. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd wanneer lokaal specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor deze soorten zijn in deze regio door een constante groei van hun populatie geen specifieke ecologische omstandigheden die bescherming rechtvaardigen. Daarom worden deze soorten verder behandeld als algemene broedvogels. Ook diverse andere algemene vogelsoorten kunnen verwacht worden in de groenstrook om het plangebied heen. Deze zijn niet benoemd, maar zijn tijdens hun broedperiode wel beschermd. Het verwijderen van groen en de activiteiten door de bouw in het broedseizoen kunnen leiden tot negatieve effecten op algemene broedvogels.

Gezien het bovenstaande zijn enkel effecten op algemene broedvogels te verwachten.

Reptielen en amfibieën

Diverse reptielen en amfibieën (verzamelnaam herpetofauna) zijn in de Flora- en faunawet beschermd. Op basis van verspreidingsgegevens wordt binnen of nabij het plangebied geen beschermde herpetofauna verwacht. Gezien het karakter van de ingreep, en de afwezigheid van geschikt biotoop, is geen sprake van een negatief effect op populaties van beschermde herpetofauna.

Vissen

In het plangebied is geen watergang aanwezig. Effecten van de ingreep op (strikt) beschermde vissen kunnen daarom worden uitgesloten.

Ongewervelden

Diverse libellen, dagvlinders en overige ongewervelden (zoals kevers, weekdieren en kreeftachtige) zijn in de Flora- en faunawet beschermd. Op basis van verspreidingsgegevens (Dijkstra et al. 2002; EIS-Nederland et al. 2007; Bos et al. 2006) worden binnen of nabij het

plangebied geen beschermde ongewervelden verwacht (hoewel een enkel zwervend exemplaar nooit is uit te sluiten). Gezien het karakter van de ingreep, en de afwezigheid van geschikt biotoop, is geen sprake van een negatief effect op populaties van beschermde ongewervelde.

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Conclusies

In tabel 3.1 zijn de beschermde tabel 2- en 3-soorten en vogels uit de Ffw opgenomen waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de ingreep. De verbodsbepalingen uit de Ffw die daarbij overtreden worden zijn eveneens weergegeven.

Tabel 3.1 Door de Flora- en faunawet beschermde soorten (tabel 2/3 en vogels) die mogelijk geschaad worden

Soortgroep	Effecten	Verbodsbepalingen*
Flora	<i>Niet aanwezig</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Zoogdieren	<i>Niet aanwezig</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Vleermuizen	<i>Geen (effecten op) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Broedvogels, <i>tijdens broedseizoen</i>	Geen (effecten op) vogels tijdens broedseizoen	Niet van toepassing
	mits kap bomen buiten broedseizoen	
Broedvogels, <i>vaste verblijfplaatsen</i>	<i>Niet aanwezig</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Reptielen en amfibieën	<i>Niet aanwezig</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Vissen	<i>Niet aanwezig</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Overige ongewervelden	<i>Niet aanwezig</i>	<i>Niet van toepassing</i>

***Toelichting verbodsbepalingen tabel (zie voor volledige tekst Hoofdstuk 3 van de Ffw 'Algemene verbodsbepalingen'):**

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

3.2 Aanbevelingen

Vogels

Geconcludeerd wordt dat er negatieve effecten op (broed)vogels verwacht worden gezien de aard van de ontwikkelingen. Wanneer er in het groen broedvogels aanwezig zijn dient de aanvang van de kap dient buiten het broedseizoen (medio maart tot medio juli) van vogels plaats te vinden. Bij een start in het broedseizoen dient men er zeker van te zijn dat in en nabij de te verwijderen vegetatie (voor vogels relevante landschapselementen als bomen en struiken) geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Afhankelijk van de tijd tussen dit onderzoek en de uitvoering van de plannen kan het nuttig dan wel noodzakelijk zijn om een vernieuwde inspectie te doen naar vaste vogelverblijfplaatsen in de gebieden waar werkzaamheden gaan plaatsvinden. Met name in het geval van de kap van bomen en verwijderen van overig groen is het bijzonder aan te raden om voorafgaand aan de werkzaamheden te (her)controleren op de aanwezigheid van (jaarrond beschermde) vogelnesten of -holen.

4 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

EIS-Nederland, de Vlinderstichting & de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007. Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. European Invertebrate Survey - Nederland, de Vlinderstichting & de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2009. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Rapport 2009-03. Stichting RAVON, Nijmegen.

ConceptKenmerk N001-1235968XDD-kmi-V01

Hustings F., C. Borggreve, C. van Turnhout & J. Thissen, 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.